

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรรายย่อยผู้ที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Samples) ของเกษตรกรที่เข้าพักชำระหนี้

1.1 อำเภอสันป่าตองมีทั้งหมด 11 ตำบล ได้แก่ ตำบลยู่หว่า ตำบลมะขุนหวาน ตำบลแม่ก้ำ ตำบลมะขามหลวง ตำบลทุ่งด้อม ตำบลทุ่งสะโตก ตำบลบ้านแม่ ตำบลสันกลาง ตำบลท่าวังพร้าว ตำบลบ้านกลาง และตำบลน้ำบ่อหลวง

1.2 สุ่มตัวอย่างจำนวนตำบล 11 ตำบล ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก ร้อยละ 50 ซึ่งได้จำนวน 6 ตำบล ได้แก่ ตำบลยู่หว่า ตำบลทุ่งสะโตก ตำบลบ้านแม่ ตำบลสันกลาง ตำบลบ้านกลาง และตำบลน้ำบ่อหลวง

1.3 จำนวนเกษตรกรรายย่อยแต่ละตำบลทั้ง 6 ตำบล จำนวน 936 ราย ทำการสุ่ม ร้อยละ 25 ซึ่งได้เกษตรกรรายย่อยทั้งหมด 234 ราย

2. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ของเกษตรกรที่ลดภาระหนี้

2.1 อำเภอสันป่าตองมีทั้งหมด 11 ตำบล ได้แก่ ตำบลยู่หว่า ตำบลมะขุนหวาน ตำบลแม่ก้ำ ตำบลมะขามหลวง ตำบลทุ่งด้อม ตำบลทุ่งสะโตก ตำบลบ้านแม่ ตำบลสันกลาง ตำบลท่าวังพร้าว ตำบลบ้านกลาง และตำบลน้ำบ่อหลวง

2.2 สุ่มตัวอย่างจำนวนตำบล 11 ตำบล ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก ร้อยละ 50 ซึ่งได้จำนวน 6 ตำบล ได้แก่ ตำบลยู่หว่า ตำบลทุ่งสะโตก ตำบลบ้านแม่ ตำบลสันกลาง ตำบลบ้านกลาง และตำบลน้ำบ่อหลวง

2.3 จำนวนเกษตรกรรายย่อยแต่ละตำบลทั้ง 6 ตำบล จำนวน 1,023 ราย ทำการสุ่ม ร้อยละ 25 ซึ่งได้เกษตรกรรายย่อยทั้งหมด 256 ราย

การวิจัยครั้งนี้ จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรที่เข้าพักชำระหนี้ 234 ราย และเกษตรกรที่ลดภาระหนี้ 256 ราย รวมเป็นตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 490 ราย (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1   วิธีการสุ่มตัวอย่าง

จำนวนตำบล ในอำเภอสันป่า ตอง (11ตำบล)	สุ่มจำนวน ตำบลแบบจับ ฉลาก (ร้อยละ50)	จำนวน เกษตรกรที่ พักชำระหนี้ (คน)	สุ่มจำนวน เกษตรกรที่ พักชำระหนี้ (ร้อยละ25) (คน)	จำนวน เกษตรกรที่ ลดภาระหนี้ (คน)	สุ่มจำนวน เกษตรกรที่ ลดภาระหนี้ (ร้อยละ25) (คน)
ต.ยูหว่า	ต.ยูหว่า	317	79	183	46
ต.มะขุนหวาน					
ต.มะขามหลวง					
ต.ทุ่งด้อม					
ต.ทุ่งสะโตก	ต.ทุ่งสะโตก	154	39	167	42
ต.บ้านแม่	ต.บ้านแม่	173	43	202	50
ต.สันกลาง	ต.สันกลาง	68	17	139	35
ต.แม่ก้ำ					
ต.ท่าวังพร้าว					
ต.บ้านกลาง	ต.บ้านกลาง	154	39	219	55
ต.น้ำบ่อหลวง	ต.น้ำบ่อหลวง	70	17	113	28
รวม	6 ตำบล	936	234	1,023	256

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะคำถามปลายปิด (Close – ended question) และคำถามปลายเปิด (Open – ended question) เพื่อสอบถามเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

ตอนที่2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

ตอนที่3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

การทดสอบแบบสอบถาม

1. การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง

2. การทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยทำการทดสอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ในพื้นที่ใกล้เคียงที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอหาดง จำนวน 15 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธี Split-half Method แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยวิธี Pearson Product Moment Correlation Coefficient แล้วไปคำนวณโดยใช้สูตรของ Spearman Brown โดยเกณฑ์การตัดสินใจสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าใกล้เคียง 1.00 (ประมาณ 0.70-0.90) แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้ (พวงรัตน์,2538)

สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability)

$$r_{tt} = \frac{2 r_{xy}}{1 + r_{xy}}$$

$$r_{xy} = \frac{N(\sum xy) - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2][N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

r_u	=	ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามทั้งฉบับ
r_{xy}	=	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเชื่อถือได้
N	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
x	=	คะแนนทดสอบข้อที่
y	=	คะแนนทดสอบข้อคู่

จากการหาความเชื่อมั่น ทดสอบแล้วปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.80 (ภาคผนวก ข) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้วิธีนำแบบสอบถามไปสอบถามจากเกษตรกรที่เข้าพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ ในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการรวบรวมค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยและสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคม (Statistical Package for the Social Sciences /SPSS PC⁺) แล้วใช้เครื่องมือทางสถิติมาวิเคราะห์ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum)

1.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สำหรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกร วิธีวัดการตัดสินใจ โดยกำหนดการวัดเป็น 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย โดยมีข้อทดสอบทั้งหมด 44 ข้อ ประกอบด้วยข้อความเชิงบวก (Positive Statement) 29 ข้อ และข้อความเชิงลบ (Negative Statement) 15 ข้อ การกำหนดคะแนนในแต่ละข้อดังนี้

- ข้อความเชิงบวก ให้คะแนนดังนี้

การตัดสินใจระดับมาก	ให้คะแนน	3	คะแนน
การตัดสินใจระดับปานกลาง	ให้คะแนน	2	คะแนน
การตัดสินใจระดับน้อย	ให้คะแนน	1	คะแนน

- ข้อความเชิงลบ ให้คะแนนดังนี้

การตัดสินใจระดับมาก	ให้คะแนน	1	คะแนน
การตัดสินใจระดับปานกลาง	ให้คะแนน	2	คะแนน
การตัดสินใจระดับน้อย	ให้คะแนน	3	คะแนน

การแปลงคะแนนข้างต้นนี้ ผู้วิจัยนำมาจัดกลุ่มโดยมีอันตรภาคชั้นเท่ากับ 0.66 จากสูตร (บุปผา,มปป:21)

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \frac{\text{พิสัย (Range)}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด-คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{แทนค่า} &= \frac{3-1}{3} = 0.66 \end{aligned}$$

ดังนั้นในการจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยจึงสามารถจัดลำดับคะแนน และแปลความระดับการตัดสินใจได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.00	หมายถึง	ระดับการตัดสินใจมาก
คะแนนเฉลี่ย 1.67-2.33	หมายถึง	ระดับการตัดสินใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.66	หมายถึง	ระดับการตัดสินใจน้อย

3. สถิติเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

3.1 ค่าทดสอบไคสแควร์ (Chi – Square test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สภาพการถือครองที่ดิน แหล่งความรู้และข่าวสาร กับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกร ทั้งนี้เป็นเพราะข้อมูลเหล่านี้เป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)

สูตรที่ใช้ทดสอบค่าไคสแควร์

$$\chi^2 = \frac{\sum (O - E)^2}{E}$$

เมื่อ

χ^2 = ค่าไคสแควร์

Σ = ผลรวม

O = ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed Frequency)

E = ค่าความถี่ที่ได้ตามทฤษฎีหรือตามที่คาดหวังไว้ (Expected Frequency)

3.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างอายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้รวมของครอบครัว แรงงานในครัวเรือน ภาระหนี้สิน กับการตัดสินใจของเกษตรกรที่เข้าพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ ทั้งนี้เป็นเพราะข้อมูลเหล่านี้เป็นประเภทแบ่งช่วง (Interval Scale)

สูตรที่ใช้ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

$$r_{xy} = \frac{N(\sum xy) - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2][N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ

r_{xy} = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

X = คะแนนหรือข้อมูลตัวแปรอิสระ

Y = คะแนนหรือข้อมูลตัวแปรตาม

เกณฑ์การวัดระดับสหสัมพันธ์ นุปผา (ม.ป.ป : 148) โดยแบ่งเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ ดังนี้

ค่าของ R_{xy}	แสดงว่า
+0.70 ขึ้นไป	ความสัมพันธ์ในทางบวกและสูงมาก
+0.50 - 0.69	ความสัมพันธ์ในทางบวกและมากพอสมควร
+0.30 - 0.49	ความสัมพันธ์ในทางบวกและปานกลาง
+0.10 - 0.29	ความสัมพันธ์ในทางบวกและต่ำ
+0.01 - 0.09	ความสัมพันธ์ในทางบวกและแทบไม่มีความสัมพันธ์กันเลย
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์เลย
-0.01 ถึง -0.09	ความสัมพันธ์ในทางลบและแทบไม่มีความสัมพันธ์กันเลย
-0.10 ถึง -0.29	ความสัมพันธ์ในทางลบและต่ำ
-0.30 ถึง -0.49	ความสัมพันธ์ในทางลบและปานกลาง
-0.50 ถึง -0.69	ความสัมพันธ์ในทางลบและมากพอสมควร
-0.70 ขึ้นไป	ความสัมพันธ์ในทางลบและสูงมาก

โดยความสัมพันธ์ในทางลบ (-) แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม